

GAZETA **Z** GRODZISKA *i okolic*

1/ (192)

2018

ISSN 1234-5296

GAZETA
BEZPŁATNA

**CZUJNIKI CZADU I DYMU MOGĄ
URATOWAĆ CI ŻYCIE**

MAMY DOFINANSOWANIE NA OZE

AKTUALNOŚCI

PRZEGLĄD
INWESTYCYJNY **3-5**

W GRODZISKU DOLNYM
POWSTANIE PSZOK **6**

KOLEJNE MIEJSCOWOŚCI
W GMINIE BĘDĄ
SKANALIZOWANE **6**

NASZE PLANY,
NASZE WYDATKI... **7**

MAMY TO! BĘDZIE
DOFINANSOWANIE NA
PROJEKT OZE **8**

ĆWICZENIA
-„ZIMA 2017” **8**

CZUJNIKI CZADU I
DYMU RATUJĄ ŻYCIE **9-10**

ROZSTRZYGNIĘTO
KONKURS „STÓP
PRZEMOCY” **11**

MIKOŁAJKOWE
STRZELANIE **11**

ZE STRAŻACKĄ
KOLEDĄ **12**

KULTURA

ZABRZMIAŁY KOLEDY **13**

DRUGA ODSŁONA „HEJ
KOLEDY...” **14**

W NUMERZE:

ZAINAUGUROWALI ROK
ARTYSTYCZNY **15**

KONCERTOWALI
WE LWOWIE **16**

PIERWSZE SUKCESY
LESZCZYŃKI W NOWYM ROKU **16**

BABCIE I DZIADKOWIE
ŚWIĘTOWALI **17**

MUSICAL „STACJA
BROADWAY” **18**

WSPOMNIENIE
O ŚP. MARII ŻAK **18**

WYCHOWANIE I EDUKACJA

SĄ NAJLEPSI! NOWOROCZNE
SUKCESY W ROBOTYCE **19**

NAGRODZENI W ELIMINA-
CJACH FINAŁOWYCH POD-
KARPACKIEGO KONKURSU
LITERATURA I DZIECI **20**

DZIEŃ BABCI I DZIADKA
W PRZEDSZKOLU **20**

UDANY DEBIUT W
OGÓLNOPOLSKIM
TURNIEJU FIRST
LEGO LEAGUE **21-22**

PIERWSZA POMOC –
SPOTKANIE
PODSUMOWUJĄCE **22**

CIEKAWOSTKI

NASZPIKUJ SIĘ WIEDZĄ **23**

JAK NASI
PRZODKOWIE SIĘ
(NIE) MYLI **24-25**

PORADY

ZDRADLIWE
KRYSTAŁKI **26**

WYKRAJASZ ZEPSU-
TY KAWAŁEK JABŁKA, A
RESZTĘ ZJADASZ? TEN
ZWYCZAJ MOŻE BYĆ
SZKODLIWY DLA
TWOJEGO ZDROWIA **26**

OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA **27-32**

Przegląd inwestycyjny

Gmina Grodzisko Dolne od wielu lat systematycznie dba o budynki użyteczności publicznej położone na swoim terenie. Przejawia się to nie tylko w przeznaczaniu środków finansowych na ich bieżące utrzymanie oraz drobne remonty i naprawy, ale przede wszystkim w realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych. Budowa Dziennego Domu dla Osób Starszych wraz z siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym, rozbudowa Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach oraz filii w Zmysłowce, rozbudowa budynku Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym wraz z przebudową sali gimnastycznej – to jedne z kluczowych inwestycji kubaturowych realizowanych przez gminę w minionym, a kontynuowanych w bieżącym roku. Wszystkie zadania objęte są dofinansowaniem zewnętrznym.

Na gminnych placach budowy sporo się dzieje. Sprzyjająca aura umożliwia kontynuowanie robót wewnątrz i na zewnątrz obiektów. Duże postępy prac widoczne są na szkole w Grodzisku Górnym. Na elewacji pojawiły się kolory, a na dachu zamontowano kopułę astronomiczną oraz panele fotowoltaiczne. Obecnie trwają prace

wykończeniowe wewnątrz budynku nowego skrzydła szkoły.

Kolejną ważną dla gminy sferą społeczną jest opieka nad osobami niepełnosprawnymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Na terenie gminy funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy, których celem jest rehabilitacja przywracająca uczestników do życia we własnym środowisku społecznym. Okazuje się, że potrzeba na tego typu usługi jest większa, dlatego też gmina aplikowała o środki na rozbudowę i przebudowę placówek. Rozbudowa dotyczy placówki w Laszczynach oraz filii w Zmysłowce. Prace trwają od

ubiegłego roku. Wykonano już roboty murowe oraz wieżby dachowe. W Laszczynach obiekt pokryto dachem. Z myślą o poprawie jakości życia seniorów, gmina realizuje projekt budowy Dziennego Domu Pomocy dla Osób Starszych. Nowy obiekt łączy się z istniejącym budynkiem Urzędu Gminy. Przeszklona bryła głównego wejścia do budynku Dziennego Domu oraz GOPS'u rozdziela obydwa obiekty. W chwili obecnej najintensywniejsze prace wykonywane są wewnątrz. W poszczególnych pomieszczeniach kładzione są płytki. Nowy obiekt kolorystyką nawiązuje do istniejącego budynku Urzędu Gminy. MH

Dzięki kopule astronomicznej uczniowie będą mogli obserwować gwiazdy

Elewacja i panele fotowoltaiczne na nowym skrzydle szkoły w Grodzisku Górnym

Planowana rozbudowa Środowiskowego Domu Samopomocy w Zmysłówce zakłada m.in. powiększenie jadalni, wybudowanie dwóch dodatkowych pracowni- rzemiosł różnych i ogrodniczej, stworzenie nowych stanowisk do zajęć

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach planowana jest m.in. nowa sala ogólna umożliwiająca spotkania integracyjne uczestników i ich rodzin, rozbudowa sali rehabilitacyjnej i jadalni, wykonanie dwóch nowych pomieszczeń gospodarczych oraz wybudowanie trzech garaży i dodatkowej toalety dla osób niepełnosprawnych. Nowe pomieszczenia zostaną odpowiednio wyposażone

Obiekt Dziennego Domu został połączony z budynkiem Urzędu Gminy. Budynek będzie służył obsłudze mieszkańców gminy w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej tj.: pomocy ekonomicznej dla rodzin, pomocy prawnej, psychologicznej, interwencji kryzysowej, przeciwdziałaniu przemocy, walki z uzależnieniami, itp. Na części parteru obiektu, zlokalizowany będzie Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych, w którym organizowane będą różne formy aktywności zdrowotnej i społecznej seniorów

Nowa sala narad, w której odbywać się będą m.in. sesje Rady Gminy

W Grodzisku Dolnym powstanie PSZOK

Na stronie Samorządu Województwa Podkarpackiego pojawiła się oficjalna informacja o wyborze projektów objętych dofinansowaniem w ramach konkursu na Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Miło jest nam poinformować, że wniosek złożony przez Gminę Grodzisko Dolne przeszedł pozytywną ocenę merytoryczną i znajduje się na liście projektów objętych dofinansowaniem. W praktyce oznacza to, że w tym roku w Grodzisku Dolnym przy tzw. Mokrzance, na placu przy starej wiacie Hortino powstanie Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Na terenie przedsięwzięcia planowany jest budynek murowany z częścią socjalno-biurową i częścią magazynową, w której przechowywany będzie m.in. zużyty sprzęt elektryczny i elek-

troniczny, meble i odpady wielkogabarytowe, kable, zużyte opony, czy odpady rozbiórkowe i budowlane. Punkt wyposażony będzie w kontenery o pojemności ok. 7m³, na odpady inne niż niebezpieczne, ustawione pod wiatą, pojemniki zamykane o pojemności ok. 1,1 m³, na inne odpady selektywnie zbierane oraz specjalistyczne pojemniki na odpady niebezpieczne, ustawione w zamykanym wentylowanym magazynie o szczelnej posadzce. Plac zostanie utwardzony i ogrodzony, a tereny nieutwardzone zostaną obsadzone roślinnością ozdobną. W ramach projektu zakupione zostaną 2 wagi na potrzeby PSZOK, w tym

waga najazdowa o nośności 20 ton. W celu odpowiedniego zabezpieczenia PSZOK-u planowany jest także zakup i montaż systemu monitoringu wizyjnego, składającego się z 7 kamer. System ten będzie działał 24 godziny na dobę. Zabezpieczy to m.in. przed podrzucaniem śmieci do punktu przez przypadkowe osoby, czy też uchroni przed ewentualnymi kradzieżami i aktami wandalizmu. Wartość kosztorysowa zadania to ponad 962 tys. zł, zaś kwota przyznanego dofinansowania to ponad 651 tys. zł. Planowany termin zakończenia przedsięwzięcia przewidziano na wrzesień 2018 roku. MH

Kolejne miejscowości w gminie będą skanalizowane

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Grodzisku Dolnym pozyskało dofinansowanie na realizację projektu kanalizacyjnego pn. „Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Laszczyny i Grodzisko Dolne wraz z rozbudową sieci wodociągowej w Zmysłówce”.

Wartość kosztorysowa zadania to ponad 4 mln 324 tys. zł, z tego dofinansowanie z PROW 2014-2020 wynosić będzie niemal 2 mln złotych. Pozostałą kwotę zapewni gmina. Planowana inwestycja polegać będzie na wykonaniu sieci kanalizacyjnej i wodociągowej – łącznie niemal 9,2 km.

Rozbudowie ulegnie zbiorcza sieć kanalizacyjna w miejscowości Laszczyny. Nowopowstały ok. 8 kilometrowy odcinek

Do oczyszczalni w Chodaczowie trafiają ścieki z Grodziska Nowego i Chodaczowa

zostanie włączony do istniejącej sieci, a ścieki kierowane będą do oczyszczalni w Chodaczowie.

W ramach rozbudowy planuje się także wykonanie ponad kilometrowego odcinka sieci kanalizacyjnej w miejscowości Grodzisko Dolne Miasteczko. Ponadto przy realizacji inwestycji rozbudowie ulegnie sieć wodociągowa w Zmysłówce.

PGK w Grodzisku Dolnym ogłosiło przetarg na realizację powyższego zakresu. Zadanie zostało podzielone na trzy zadania inwestycyjne. Po dokonaniu weryfikacji i dokładnym sprawdzeniu ofert, z wybranymi wykonawcami zostaną podpisane stosowne umowy. Przedsięwzięcie realizowane będzie przez najbliższe dwa lata. MH

Nasze plany, nasze wydatki...

Kolejny rok budżetowy przed nami. Na sesji w dniu 21 grudnia 2017r. Rada Gminy Grodzisko Dolne uchwaliła budżet gminy na rok 2018. Planowane dochody zostały określone na kwotę 50.707.608,36 zł, z tego dochody majątkowe na kwotę 20.956.755,87 zł, tj. 41,3% planowanych dochodów ogółem. Wydatki zaplanowano na kwotę 54.452.928,30 zł, z tego na inwestycje 26.646.394,73 zł, tj. 48,9% planowanych wydatków ogółem.

W planie finansowym gminy każdy może znaleźć coś dla siebie. Pamiętając o najmłodszych mieszkańcach zaplanowano wydatki na kontynuację szczepień przeciw pneumokokom. Dla dzieci urodzonych od 01.01.2017r. szczepionki finansuje już budżet państwa. Gmina finansuje je dla dzieci urodzonych przed 01.01.2017r. zgodnie z przyjętym programem z 2015r. Nowe miejsce do zabawy powstanie obok Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym w ramach projektu „Budowa lodowiska/kortu tenisowego na stadionie w Grodzisku Górnym oraz sprawnościowego placu zabaw dla dzieci i dorosłych w Miasteczku”. Projekt zyskał już akceptację Ministra Sportu i Turystyki. Nasza młodzież będzie miała możliwość rozwijania swoich umiejętności łyżwiarskich na nowym lodowisku na stadionie sportowym w Grodzisku Górnym. Mamy nadzieję, że po wybudowaniu go, odpowiednia aura pozwoli na maksymalne korzystanie z tej oferty sportowej. Dla młodzieży oraz dorosłych planuje się wybudowanie siłowni zewnętrznych. Będzie to możliwe po uzyskaniu dofinansowania ze środków Ministra Sportu i Turystyki. Kontynuowana jest rozbudowa Środowiskowych Domów Samopomocy w Laszczynach i Zmysłówce. Do ŚDS w Zmysłówce przyjętych zostanie dodatkowych 15 osób niepełnosprawnych. W tym roku oddany do użytku zostanie

Dzienny Dom Pomocy dla osób starszych wraz z nową siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym. Z oferty dziennego domu będzie mogło skorzystać 30 mieszkańców naszej gminy w wieku 65+.

Nie zabraknie pieniędzy na budowę i remonty dróg. Priorytetem w 2018r. jest przebudowa drogi gminnej „Graniczna” w Grodzisku Nowym. Dofinansowanie tej przebudowy z budżetu państwa wyniesie 260.265,00 zł. Drugą połowę zapewnia gmina. Wiemy, że mieszkańcy Grodziska Nowego z niecierpliwością czekają na nową nawierzchnię drogi.

Na bieżące remonty dróg przeznaczonych zostanie 500.000,00 zł, z tego 50.000,00 zł na remonty chodników. Kontynuacji podlegają inwestycje oświatowe, tj. termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Opaleniskach i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Grodzisku Górnym. Najpilniejszym zadaniem jest wykonanie dachu na Szkole Podstawowej w Opaleniskach. W związku z upadłością firmy wykonującej tą inwestycję w 2017r. roboty uległy wydłużeniu. Prosimy dzieci, ich rodziców oraz mieszkańców Opalenisk, Zmysłówki i Podlesia o szczególną wyrozumiałość.

Gmina przymierza się do budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Laszczynach, której wartość wynosi ponad 4 mln zł. Gmina planuje budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Dofinansowanie w ramach RPO WP na lata 2014-2020 wyniesie 651.364,57 zł. Środki z budżetu gminy wydawane są również na bezpieczeństwo zwłaszcza w sezonie letnim, poprzez zapewnienie środków finansowych na służby ponadnormatywne dla policji. Ochotnicze straże pożarne w miarę możliwości finansowych, wyposażane są w sprzęt przeciwpożarowy. Na ten rok po raz pierwszy planowane są środki finansowe na szczepienia przeciw grypie dla seniorów 65+. W sposób szczególny samorząd

dba o estetykę, poprzez koszenie poboczy, podcinanie gałęzi, nasadzenia kwiatów. Każdego roku pojawiają się nowe lampy oświetleniowe.

W miarę potrzeb mieszkańców finansowane jest usuwanie azbestu.

Wiele wydatków nie byłoby możliwych bez zapewnienia wykonania planu finansowego po stronie dochodów. Najpoważniejsze pozycje po stronie dochodów to subwencje ogólne z budżetu państwa – 23,6% i dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne i zlecone gminie ustawami – 19,7%. Z racji planowanych dużych kwot na inwestycje w 2018r. dotacje na inwestycje stanowią 41,3% planowanych dochodów ogółem. Nie zapominamy o wpływach z tytułu podatków i opłat lokalnych. Planowane dochody z podatku rolnego i od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych wynoszą w 2018 roku 1.454.200,00 zł. Stanowi to zaledwie 2,9% planowanych dochodów ogółem. Zaznaczyć należy, że wysokość podatku rolnego i od nieruchomości w naszej gminie jest niezmienna od kilku lat. Przy tej okazji dziękujemy mieszkańcom za terminowe regulowanie tych należności.

Dziękujemy również za wyrozumiałość podczas realizacji inwestycji, czy to przebudowy dróg, czy innych zadań. Zapraszamy do większej współpracy w opracowywaniu budżetów na kolejne lata. BJ

Mamy to! Będzie dofinansowanie na projekt OZE

W dniu 28 grudnia 2017 r. podpisana została umowa na dofinansowanie projektu pn. Montaż i instalacja odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych na terenie gmin Grodzisko Dolne i Miasto Leżajsk. Zgodnie z założeniami projektu na terenie Gminy Grodzisko Dolne zamontowanych zostanie 680 instalacji OZE. Wartość całego zadania to 12 799 859,60 zł, w tym przyznane dofinansowanie w kwocie 9 998 835,51 zł.

Obecnie trwają prace związane z przygotowaniem szczegółowej dokumentacji technicznej związanej z ogłoszeniem

przetargu na wyłonienie wykonawcy zadania. Planowany termin ogłoszenia przetargu to luty 2018r. Kolejnym krokiem po rozstrzygnięciu przetargu, będzie wyliczenie płatności dla każdego z mieszkańców i podpisanie z nim stosownej umowy. Planowany termin podpisywania umów i dokonywania płatności przez mieszkańców to połowa bieżącego roku. Montaż poszczególnych instalacji w gospodarstwach domowych przewidziany jest w okresie od lipca 2018r. do sierpnia 2019r. Montaż instalacji w gospodarstwie będzie możliwy po podpisaniu umowy pomiędzy gminą, a mieszkańcem oraz wniesie-

niem wkładu własnego proporcjonalnego do wartości poszczególnych instalacji. Z każdym kto złożył wniosek, gmina skontaktuje się indywidualnie.

Informacja dla osób, których zgłoszenia znalazły się na liście rezerwowej. W miesiącu lutym nastąpi weryfikacja w terenie informacji zawartych w złożonych ankietach. Koszt weryfikacji to 70 zł brutto. Płatność dokonywana będzie bezpośrednio u audytora. Z każdym mieszkańcem pracownik gminy skontaktuje się indywidualnie.

Projekt pn. „Montaż i instalacja odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych na terenie gmin Grodzisko Dolne i Miasto Leżajsk” jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa III Czysta energia, Działanie 3.1 Rozwój OZE.

ĆWICZENIA - „ZIMA 2017”

W grudniu na terenie gminy Grodzisko Dolne odbyły się praktyczne ćwiczenia w zakresie organizacji i prowadzenia działań związanych z zagrożeniami występującymi podczas okresu zimowego pod kryptonimem „ZIMA 2017”. Ćwiczenia były okazją do sprawdzenia umiejętności strażaków oraz stanu technicznego pojazdów i sprzętu w zakresie działań związanych z wystąpieniem anomalii pogodowych, charakterystycznych dla okresu zimowego.

W założeniach ćwiczeń przyjęto usuwanie zatoru lodowego i ratowanie

osoby z akwenu wodnego w Grodzisku Górnym oraz zasilanie z agregatów prądotwórczych obiektów w Grodzisku Dolnym i Zmysłówce. W ćwiczeniach

uczestniczyły siły i środki Komendy Powiatowej PSP w Leżajsku oraz OSP z terenu gminy Grodzisko Dolne, w tym jednostki: OSP Grodzisko Górne, OSP Grodzisko Dolne i OSP Zmysłówka, a także Policja i Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Czujniki czadu i dymu ratują życie

W miesiącu grudniu została uruchomiona akcja zakupu dualnych czujników tlenu węgla i dymu firmy Kidde. Zakupione czujniki zostały zamontowane w wybranych domach mieszkańców gminy, które wskazał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do tej pory zamontowano je w 90 gospodarstwach domowych. Instalacji czujników dokonali strażacy z jednostek OSP z terenu naszej gminy. Akcja przebiegała sprawnie i była entuzjastycznie przejęta przez mieszkańców. Dodatkowo strażacy zwracali uwagę na wentylację i stan kotłowni w domach. Na dzień dzisiejszy wiemy już, że był to bardzo trafiony zakup. W jednym z domostw zamontowany czujnik spełnił swoją rolę alarmując domowników o niebezpieczeństwie.

Czujnik 10SCO firmy Kidde służy do ochrony pomieszczeń przed pożarem i tlenkiem węgla. Urządzenie posiada dwa niezależne czujniki (sensory) umieszczone w jednej obudowie. Czujnik dymu monitoruje powietrze pod kątem obecności produktów powstających w trakcie spalania lub tlenia się przedmiotów. Czujnik tlenu węgla służy do monitorowania pomieszczeń pod kątem występowania czadu (CO). W przypadku wykrycia pożaru lub/i przekroczenia dopuszczalnego stężenia tlenu węgla uruchamia się alarm akustyczny o sile 85dB, alarm optyczny (czerwona dioda LED) oraz emitowane jest powiadomienie głosowe (w języku angielskim) informujące o rodzaju wykrytego zagrożenia. Wbudowany układ automatycznej kontroli sprawności monitoruje m.in. stan sensorów, baterii oraz wewnętrzne obwody. W przypadku wykrycia usterki włącza się sygnalizacja odpowiednia do uszkodzenia. Przycisk Test/Reset umożliwia kontrolę i obsługę czujnika. W pamięci urządzenia zapisywana jest informacja o wykryciu stężenia CO przekraczającego

poziom 100 PPM. Dzięki temu użytkownik może sprawdzić, czy podczas jego nieobecności w pomieszczeniu nie doszło do emisji tlenu węgla.

Czujnik 10SCO może być zamontowany na suficie lub ścianie. Zasilanie bateryjne umożliwia instalację czujnika w najbardziej optymalnym miejscu oraz zapewnia ochronę również w przypadku zaniku napięcia zasilania w sieci. Po 10 latach od aktywacji zasilania czujnik poinformuje o konieczności wymiany urządzenia.

WARTO WIEDZIEĆ

Tlenek węgla (CO), potocznie zwany czadem jest bezbarwnym, bezwonny, bezsmakowym i silnie trującym gazem. Tlenek węgla powstaje w skutek niepełnego spalania (przy niedostatecznym dopływie tlenu) substancji organicznych i nieorganicznych. W warunkach domowych powstawanie tlenu węgla jest ubocznym efektem niepełnego spalania węgla, ropy, drewna, gazu, oleju, benzyny, nafty, propanu i innych paliw stałych i płynnych.

Objawy zatrucia czadem: ból głowy, zawroty, zmęczenie, duszności, trudności z oddychaniem, przyspieszony, nieregularny oddech, senność, nudności, wymioty, a dalej: osłabienie, zaburzenia orientacji, utrata przytomności. Przy wysokim stężeniu tlenu węgla, zgon może nastąpić już po minucie. Skutki działania czadu, przy takim samym stężeniu, mogą być różne. Do grupy największego ryzyka należą: noworodki i niemowlaki (obok normalnej hemoglobiny występuje u nich także płodowa, która wiąże dwukrotnie więcej tlenu węgla), dzieci, ciężarne, starsi, osoby z wadami serca i chorobami oskrzelowo-płucnymi.

Zalecane miejsca montażu: w pobliżu kuchni, w pokoju dziennym, salonie, jadalni, sypialni, piwnicy, na strychu oraz miejsca, w których używane są urządzenia elektryczne mogące być zarzewiem ognia oraz urządzenia będące potencjalnym źródłem tlenu węgla np. kominek, elektryczne lub gazowe ogrzewacze pomieszczeń, piece węglowe itp.

Co robić, aby uniknąć zagrożeń?

Podstawowe zasady bezpieczeństwa:

1. Nie zasłaniaj kratki wentylacyjnych i otworów nawiewnych oraz regularnie sprawdzaj ciąg powietrza. Najprostszym sposobem na test jest przyłożenie kartki papieru do kratki. Jeżeli kartka przywrze do otworu wentylacyjnego znaczy to, że ciąg powietrza jest prawidłowy, a z instalacją jest wszystko w porządku.
2. Dokonuj okresowych przeglądów wentylacji i przewodów kominowych. Pamiętaj, aby to zadanie zlecić profesjonalistom, którzy w przypadku konieczności uszczelnia lub udrożnią niesprawną instalację.
3. Użytkuj urządzenia grzewcze zgodnie z zaleceniami producenta i dokonuj ich regularnych przeglądów (to również zadanie dla wykwalifikowanej osoby z uprawnieniami).
4. Jeżeli posiadasz piecyk gazowy lub gazowy podgrzewacz wody zamontowany w łazience, pamiętaj aby podczas kąpieli nie włączać wentylatorów w innych pomieszczeniach, ponieważ w znacznym stopniu przyczyniają się one do osłabienia ciągu powietrza. Nie zatykaj również otworów nawiewnych w drzwiach łazienki.
5. Bezpośrednio po wprowadzeniu samochodu do garażu wyłączaj silnik, niezależnie od tego czy brama jest otwarta.
6. Rozmieść czujniki tlenu węgla w pomieszczeniach narażonych na

pierwszy kontakt z czadem.

Zasady, o których warto pamiętać przy remoncie lub budowie domu:

- Przystosuj wentylację w pomieszczeniu w którym znajduje się piec, tak aby zapewniała prawidłową cyrkulację powietrza tzn. dopływ świeżego powietrza i swobodny odpływ spalin.
- Poprzez dostarczenie dużej ilości tlenu, wyeliminujesz możliwość niepełnego spalania paliw, a tym samym możliwość powstawania tlenku węgla.
- Prawidłowo rozmieść urządzenia gazowe. Dla przykładu kuchenka

powinna znajdować się jak najbliżej kratki wentylacyjnej, a stanowiska pracy powinny być usytuowane między oknem, a kuchenką, dzięki temu zapewniona będzie prawidłowa cyrkulacja powietrza, która wyeliminuje prawdopodobieństwo zaccadzenia.

- Po wymianie okien na nowe podnosi się szczelność pomieszczenia, dlatego dokonaj dodatkowego sprawdzenia wentylacji.
- Nigdy nie bagatelizuj zmian samopoczucia objawów duszności, bólów i zawrotów głowy, nudności, wymiotów itp. i natychmiast

otwórz okna, wyjdź na świeże powietrze i zasięgnij porady lekarskiej.

Co należy zrobić w przypadku zaccadzenia?

- rozszczelniamy pomieszczenie otwieramy wszystkie okna i drzwi w celu zapewnienia dopływu świeżego powietrza.
- wynosimy poszkodowanego na świeże powietrze.
- rozpinamy ubranie poszkodowanego nie ściągamy ubrań, ponieważ może to prowadzić do wyiębienia.
- w przypadku utraty przytomności przez poszkodowanego rozpoczynamy akcję reanimacyjną sztuczne oddychanie i masaż serca.
- wzywamy pogotowie ratunkowe.

Należy pamiętać, żeby poszkodowanemu nie podawać żadnych leków i płynów. W przypadku zatrucia tlenkiem węgla w leczeniu stosuje się terapię tlenową tradycyjną lub w komorze hiperbarycznej polegające na podaniu tlenu pod ciśnieniem w specjalnej komorze.

ZG

OGŁOSZENIE

Dbając o bezpieczeństwo mieszkańców Wójt Gminy Grodzisko Dolne informuje o możliwości zakupu czujnika czadu i dymu Kidde 10 SCO w atrakcyjnej cenie. Zapisy u Sołtysów do dnia 6 lutego 2018r.

PODZIĘKOWANIE

Wójt Gminy Grodzisko Dolne serdecznie dziękuje za pomoc w rozpowszechnieniu i montażu czujników czadu i dymu strażakom OSP z terenu Gminy Grodzisko Dolne jak również sponsorom za wsparcie finansowe, w szczególności:

- Panu Kazimierzowi Kocowi, Prezesowi Zakładu Remontowo Budowlanego „KOREM” Kazimierz Koc Sp.j.
- Panu Janowi Majkutowi, Prezesowi Spółdzielni Usług Drogowo-Rolniczych w Grodzisku Dolnym
- Pani Annie Hołyszko Kowalczyk, Prezes Przedsiębiorstwa Usługowo – Budowlanego „HOŁYSZKO” Sp. z o. o.

PODZIĘKOWANIA DLA FIRMY AISKO SP. J. Z WARSZAWY DYSTRYBUTORA NA POLSKĄ MARKI KIDDE ZA UMOŻLIWIENIE ZAKUPU DUALNYCH CZUJNIKÓW DYMU I CZADU W ATRAKCYJNEJ CENIE.

Montaż detektorów w Laszczynach

Rozstrzygnięto konkurs „Stop przemocy”

W Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym odbyło się rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pod tytułem „Stop Przemocy w Rodzinie”. Głównym celem konkursu było rozpowszechnienie wiedzy wśród młodzieży o skutkach przemocy w domu i sposobach reagowania na przejawy agresji. Organizatorami tego przedsięwzięcia był Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szkoła.

Projekt, mimo trudnego tematu zainteresował wielu chętnych, którzy poświęcili swój cenny czas na wykonanie prac konkursowych. Ogółem napłynęło 117 prac uczniów z różnych kategorii wiekowych. Każdy uczestnik podejmujący się wyzwania wykazał się wielką kreatywnością i ciekawą interpretacją tematu, pokazując poglądy młodych ludzi na przemoc w domach. Jak wiado-

Konkursowe prace trafiły na szkolą tablicę

mo, dom powinien być miejscem bezpiecznym, jednak wiele dzieci, które doświadczyły przemocy domowej, nie czuje się tam szczęśliwie. Autorzy najciekawszych prac otrzymali cenne nagro-

dy ufundowane przez Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z Grodziska Dolnego.

Daria Drozdowska

Mikołajkowe strzelanie

W grudniu ubiegłego roku na strzelnicy plenerowej zorganizowanej w Grodzisku Górnym przy Domku Myśliwskim Koła Łowieckiego „Wydra” Dębno, odbył się pod patronatem Starosty Leżajskiego Mikołajkowy Rodzinny Piknik Strzelecki. Przy wspaniałej zimowej aurze ok. 40 dzieci rywalizowało w strzelaniu z karabinków pneumatycznych wykazując się bardzo wysokimi umiejętnościami strzeleckimi.

Oczekujący na swoją kolej uczestnicy także nie próżnowali i wykorzystując świeży śnieg lepiли bałwana oraz toczyli bitwy na śnieżki. Na zmarzniętych czekały ciepłe napoje, kiełbasa z grilla oraz pyszne drożdżówki. Niespodzianką dla wszystkich uczestników było pojawienie się na strzelnicy świę-

tego Mikołaja, który osobiście wręczył dzieciom pamiątkowe medale, dyplomy oraz prezenty.

Prezenty które otrzymały dzieci ufundowali: Starosta Leżajski, Urząd Gminy Grodzisko Dolne, Koło Łowieckie „Wydra” Dębno, GS SCh Grodzisko Dolne, Sklep firmowy nr 5 C.S.Brzyscy, Muzeum Ziemi Leżajskiej, MOSIR Leżajsk, DEFO akcesoria telefoniczne,

SKOK F. Stefczyka o/ Leżajsk, BOŚ o/ Leżajsk, p. Krzysztof Trębacz.

Szczególne słowa podziękowania organizatorzy kierują do p. Andrzeja Rzeczyca – Prezesa Koła Łowieckiego „Wydra” Dębno które poza ufundowaniem dla dzieci bardzo cennych nagród książkowych, nieodpłatnie udostępniło swój domek myśliwski na zorganizowanie pikniku. R.K.

Takie spotkanie z Mikołajem to strzał w dziesiątkę

Ze strażacką kolędą

Tradycja związana z dorocznymi strażackimi spotkaniami opłatkowymi w Gminie Grodzisko Dolne pielęgnowana jest nieprzerwanie od kilkunastu już lat. Rok 2018 to kolejny rok, w którym strażacy ochotnicy organizują takie okolicznościowe spotkanie. W sobotę 6 stycznia druhnny i druhowie złożyli sobie noworoczne życzenia. Gospodarzem spotkania była najmłodsza jednostka w gminie- OSP Grodzisko Nowe.

W święto Trzech Króli, plac przed jednostką OSP opanowali strażacy. Prezesi gminnych jednostek wraz z delegacjami zgromadzili się licznie przed remizą, by w pochodzie ulicznym przemarszerować do miejscowego kościoła. Tu odbyła się Msza święta w intencji Ochotniczych Straży Pożarnych. Pochodowi przewodziła gro-

dziska Orkiestra Dęta pod przewodnictwem kapelmistrza Jakuba Magonia.

Po odprawionej liturgii strażacka wspólnota udała się do pomieszczeń Domu Wiejskiego. Na miejscu zebranych powitał prezes jednostki dh Stanisław Marek. Razem ze strażakami do stołu zasiedli m.in. ks. proboszcz - Jan Szczepaniak, posłowie na Sejm RP - Jerzy Paul i Mieczysław Miazga, Radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego - Stanisław Bartnik, Komendant PSP z Leżajska - Bogdan Kołcz, Prezes Zarządu Powiatowego ZOSP RP w Leżajsku - Józef Golec, Wójt Gminy Grodzisko Dolne - Jacek Chmura, Zastępca Wójta Gminy - Arkadiusz Telka, W-ce Przewodniczący Rady Powiatu Leżajskiego - Franciszek Krajewski wraz z radni powiatowymi.

Po uroczystym powitaniu, do dru-

hów ochotników głos skierowali gości. Składając noworoczne życzenia zgodnie dziękowali strażakom za podejmowane przez nich wyzwania, za społeczną służbę, zaangażowanie w sprawy gminy oraz współpracę na szczeblu powiatowym.

Po życzeniach i podzieleniu się opłatkiem wszyscy zasiedli do stołów. Smaczny poczęstunek serwowany przez członkinie Koła Gospodyń Wiejskich uzupełnił to sympatyczne spotkanie.

Pyszną kolację opłatkową umilała nasza wspaniała orkiestra dęta, która jak zwykle zachwyciła prezentując kilka kolęd oraz innych melodii.

6 stycznia w całej Polsce organizowane są licznie Orszaki Trzech Króli. Co prawda w Grodzisku orszaku nie było, ale Trzej Królowie tego dnia z kolędą do braci strażackiej zawitali.

MH

Ostatnie ustalenia gospodarzy spotkania

Spotkanie umilały melodie zagrane przez strażacką Orkiestrę Dętą

Oprawę Mszy zapewнили strażacy i orkiestra

Przemówienia gości

Zabrzmiały kołędy

Kolędowanie to jedna z najpiękniejszych polskich tradycji bożonarodzeniowych i tylko w Polsce kołęd jest tak wiele. Choć wszystkie opowiadają o tym samym wydarzeniu, to w treści i melodyce są niesamowicie różnorodne: wesole i smutne, skoczne i nastrojowe, wreszcie patetyczne i żartobliwe. Ale wszystkie są jednakowoż piękne i łatwe do śpiewania.

W związku z trwającym okresem kolędowania, w dniu 11 stycznia 2018 roku Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym wyszedł naprzeciw tej tradycji zapraszając do wspólnego kolędowania wszystkie zespoły działające pod patronatem placówki.

Sceniczne występy rozpoczęły wokalistki – Brygida Bartnik, Patrycja Wojnarska, Anna Potaczała i Magdalena Mach.

Po nastrojowych kolędach przyszła pora na zmianę klimatu, widowisko „Draby” w wykonaniu zespołu „Leszczyńska”. „Draby” to utrzymany w żartobliwej tonacji obrazek z życia wiejskiej społeczności z kolędami, tańcami i dawnymi obyczajami.

Do grona kolędników tego wieczoru dołączyli również: Zespół Śpiewaczy

„Wiola” i Zespół „Grodziszczoki” wraz z Kapelą Ludową. Ze sceny popłynęły liczne kołędy, w większości wszystkim dobrze znane, bo wielu uczestników na widowni wtórowało wykonawcom

podczas występów. Na koniec przy akompaniamencie Kapeli zaczęło się wspólne kolędowanie, a wieczór upłynął w miłej i radosnej atmosferze.

OK

Leszczyńska zaprezentowała widowisko „Draby”

Grodziszczoki wraz z Kapelą zakolędowali

Angielskie wykonanie Magdaleny Mach

Noworoczne życzenia i pastoralki popłynęły od zespołu Wiola

Druga odsłona „Hej kolędy...”

W niedzielne popołudnie 14 stycznia br. w sali widowiskowej Ośrodka Kultury trwała druga część spotkania kolędniczego. Licznie zgromadzona publiczność oklaskiwała spektakl „Wigilia Bożego Narodzenia” w wykonaniu Amatorskiego Teatru z Gimnazjum w Grodzisku Górnym, który wraz z młodzieżą przygotował ks. Bogusław Folusiewicz.

Inscenizacja rozpoczęła się prologiem, po którym ks. Bogusław wprowadził widzów w klimat słowami: „Serca i drzwi pracują na tych samych zawiasach; wystarczy uchylić jedno, aby drugie otworzyły się na oścież...”. Widowisko w dwóch aktach opowiadało historię analogiczną do narodzin Jezusa. Ponad dwa tysiące lat temu Maryja z Józefem szukali w Betlejem miejsca na odpoczynek, a w przedstawieniu młode małżeństwo Anna i Adam szukali rodziny, która przyjmie ich na wigilię i nocleg. W przerwie pomiędzy aktami młodzież rozdawała publiczności przygotowane wcześniej pierniczki z cytatami z Pisma Świętego.

Drugie widowisko „Herody w karczmie u Żyda” zaprezentowała Grupa Obrzędowa im. Marii i Józefa Dziedziców, działająca pod patronatem w GCKSiR w Trzcanie. Scena Ośrodka Kultury przy użyciu rekwizytów teatralnych zamieniła się w żydowską karczmę z szynkwasem, do której zeszli się włościanie,

gospodynie i gospodarze oraz muzykanci. Karczme odwiedziła również kolędniczka. Scenka, którą przedstawili obrazowała okrutne rządy króla Heroda. „Kolędniczka i Herody”, to moralitet ukazujący walkę dobra ze złem. Herod skazany został na potępienie, śmierć zabrała ciało, a diabeł duszę. Kolędniczka hojnie obdarowała publiczność jadłem i okowitą. Poważne treści przeplatały humorystyczne scenki z Żydem i jego Salcią, dziadem, śmiercią i diabłem.

Aktorzy wykazali się niezwykłym kunsztem aktorskim, zdolnościami kabaretowymi i tanecznymi, co zostało docenione gromkimi brawami i żywą owacją widowni.

W przerwie pomiędzy widowiskami zakolędowała Młodzieżowa Kapela Ludowa w składzie: Marzena Pytel, Małgorzata Pytel, Michalina Majkut, Wiktoria Czerwonka, Anna Rydzik, Michał Leja i gościnnie – Kalina Magoń.

OK

Puste miejsce przy stole wigilijnym zajęli niespodziewani goście

Młodzieżowa Kapela Ludowa z „nową” solistką - Kaliną

Spektakl aktorów z Trzcany został przyjęty owacjami na stojąco

Zainaugurowali rok artystyczny

Koncert Orkiestry Dętej z Grodziska Dolnego zapoczątkował cykl wydarzeń artystycznych zaplanowanych przez Ośrodek Kultury na rok 2018. Podczas noworocznego spotkania po raz kolejny można było utwierdzić się w przekonaniu, że grodziska Orkiestra Dęta prezentuje bardzo wysoki poziom, a ciągłe doskonalenie warsztatu i umiejętności nie jest im obce. Łączy ich wspólna pasja do grania.

W grodziskiej orkiestrze grają ludzie w różnym wieku, o różnych zainteresowaniach i zawodach. Muzykują całe rodziny - rodzice, synowie, córki. Szczególne miejsce zajmuje młodzież, która w dobie rozwoju

nowoczesnych technologii, potrafi pielęgnować tradycje muzyczne i bierze aktywny udział w życiu Orkiestry.

Tego wieczora zachwycało brzmienie polskich kolęd, których wysłuchano w pierwszej części koncertu. W drugiej zaś muzycy zabrali zgromadzonych w podróż po kultowych melodiach z filmów polskich oraz zagranicznych. Koncertowi towarzyszyła prezentacja multimedialna z filmów takich jak: Ogniem i mieczem, Noce i Dnie, Jak rozpętałem drugą wojnę światową, Zakazane piosenki, Titanic, Śniadanie u Tiffany'ego, Król Lew, czy Pszczołka Maja. Publiczność żywiłowo przyjęła zagrane melodie, a chętni nagrodzili występy nie tylko brawami.

MH

Dość oryginalne wykorzystanie instrumentu

Po takim koncercie ręce same składały się do oklasków

Koncertowali we Lwowie

Przynależność do grodziskich zespołów daje możliwość zwiedzenia wielu pięknych miejsc

Grodziska Orkiestra Dęta oraz Młodzieżowa Kapela Ludowa z Grodziska Dolnego uczestniczyły w wyjeździe do Lwowa. Podczas trzydniowego pobytu oba zespoły zaprezentowały swój repertuar świąteczny, dając dwa koncerty.

Pierwszy z nich odbył się w Katedrze Lwowskiej, natomiast drugi w Pałacu Biskupim, gdzie również miało miejsce spotkanie z abp Mieczysławem Mokrzyckim. Dodatkowo orkiestra swą muzyką ubogaciła celebrację Mszy Świętej w katedrze, której przewodniczył bp Edward Kawa. Oczywiście nie zabrakło czasu na zwiedzanie takich miejsc jak Cerkiew Prawosławna, Katedra Ormiańska, Kamienica Łukasiewicza, czy Fabryka Czekolady. OK

Podziękowanie ks. abp Adama Mokrzyckiego

Pierwszy sukces Leszczyнки w nowym roku

Tradycyjnie w Święto Trzech Króli w Kolbuszowej odbył się Przegląd Widowisk Kolędniczych. Jest to impreza z ponad 30-letnią tradycją o zasięgu ponad wojewódzkim. Wydarzenie rozpoczęła Msza Św. w Kolegiacie Kolbuszowskiej, podczas której odbył się koncert kolęd w wykonaniu Kapeli Jurka Wrony z Przyjaciółmi.

Po nabożeństwie ulicami Kolbuszowej przeszła parada kolędnicza do Miejskiego Domu Kultury. Tam rozpoczął się przegląd. Wśród prezentujących się zespołów znalazł się Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy „Leszczyńka” z Wólki Grodzkiej. Zespół pokazał widowisko „Draby”, które jury uhonorowało II nagrodą. Zespołowi gratulujemy i życzymy w tym nowym roku samych sukcesów.

Kolędnicza parada

Babcie i dziadkowie świętowali

Pędzą wnuki ulicami z ogromnymi laurkami. Te laurki pełne kwiatków są dla wszystkich babć i dziadków. A dziadkowie wraz z babciami już czekają przed domami. Przez lornetki patrzą w dal wystrojeni jak na bal.

Chcąc uczcić Święto Babci i Dziadka wnuki przygotowały program artystyczny im dedykowany. W dniu 18 stycznia br. na scenie Ośrodka Kultury występy rozpoczęła Grupa Teatralna „Improwizacja” ze Szkoły Podstawowej z Grodziska Dolnego, która zaprezentowała się w spektaklu „Jak dobrze jest

znać pana Leara”. Dalszą część wieczoru wypełniły wiersze, piosenki i tańce w wykonaniu dzieci i młodzieży skupionych w zespołach działających pod patronatem Ośrodka Kultury. Wiersze o babci i dziadku zaprezentowały: Faustyna Majkut, Lena Czerwonka i Julia Moszkowicz, a piosenki zaśpiewały: Ola Sadło, Ala Danak, Martyna Chmura, Oliwia Stopyra, Brygida Bartnik, Patrycja Wojnarska i Ania Potaczała. Zróżnicowany program taneczny, ludowy i współczesny, pokazały zespoły taneczne: „Krasnoludki” i „Małe Grodziszczoki”. Jednak największe owa-

kie za spontaniczny i żywiołowy taniec otrzymał zespół „Małe Krasnoludki” – najmłodszy artyści prezentujący się tego dnia na scenie. Nad przygotowaniem programu z dziećmi pracowali: pani Monika Fila, pani Dorota Król i pan Wojciech Wołowicz. Na zakończenie popłynęły życzenia i odśpiewane przez wszystkich „Sto lat”.

Kochana Babciu w dniu twojego święta, życzę byś była zawsze uśmiechnięta i Ty drogi Dziadku miej uśmiech na twarzy, niech Ci się spełni wszystko o czym marzysz.

OK

Z dedykacją dla babć i dziadków

Z wielkim wzruszeniem babcie i dziadkowie oglądali występy swoich pociech

Musical „Stacja Broadway”

W niedzielne popołudnie 21 stycznia 2018 roku, w hali sportowej przy Zespole Szkół w Grodzisku Dolnym powiało wielkim światem w amerykańskim stylu. Grodziska publiczność miała okazję zobaczyć musical „Stacja Broadway” na podstawie spektaklu „Metro” Janusza Józefowicza.

Wszyscy ludzie marzą o zrobieniu kariery, ale nie wszystkim jest to dane. Zatem sami biorą sprawy w swoje ręce i zakładają grupę teatralną, która z wielkim powodzeniem zdobywa uznanie publiczności.

Grupa młodych wykonawców opowiedziała o swoich marzeniach, a każda wyśpiewana nuta, każdy wytańczony takt były tych marzeń spełnieniem. Zobaczyliśmy na scenie pasję i entuzjazm, wspaniałą taniec i śpiew. Była tam miłość, było także szaleństwo i młodość. I to wszystko

To był spektakl wysokich lotów

sprawiło, że granica między teatrem a rzeczywistością stała się płynna, a czas stał się wyłącznie funkcją wyobraźni.

Pomysłodawcą przedsięwzięcia i producentem spektaklu jest pan Marek Krauz, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Leżajsk, który od pięciu lat z wielkim powodzeniem realizuje swoje twórcze musicalowe

pomysły. Realizatorem tego wspaniałego musicalu jest Gminny Ośrodek Kultury Gminy Leżajsk przy współpracy Centrum Sztuki Wokalnej w Rzeszowie i Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie, a grają w nim dorośli i młodzież z powiatu leżajskiego i łańcuckiego zrzeszeni w Teatrze Muzycznym Broadway.

OK

Wspomnienie o śp. Marii Żak

Z wielkim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość, iż 2 stycznia 2018 roku zmarła pani Maria Żak - osoba wielce zasłużona w dziedzinie twórczości artystycznej oraz upowszechniania i ochrony dóbr kultury, współzałożycielka Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego „Leszczyńska” z Wólki Grodziskiej.

Pani Maria przez wiele lat pełniła stanowisko kierownika Zespołu. Wkładała w tą działalność swój czas, serce, wiedzę, a wszystko, co pozostało w ustnych przekazach i zachowała w swojej pamięci z dzieciństwa i młodości potrafiła przetworzyć, ubarwić, opracować i przygotować do scenicznego przekazu. Spod jej pióra wyszło wiele scenariuszy, przyśpiewek i wierszy. W 2005 roku pani Maria otrzymała Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” od Ministra Kultury Rzeczypospolitej Polskiej oraz odebrała Order „Serca Matkom Wsi” nadany przez Zarząd Krajowego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych. W 2007 roku na Wojewódzkim Konkursie „Ludowe Obrzędy i Zwyczaje” zdobyła wyróżnienie za scenariusz i reżyserię widowiska „Zmówiny” oraz Nagrodę Zarządu Powiatu Leżajskiego w dziedzinie kultury. Jej dorobek na niwie amatorskiej działalności artystycznej został nagrodzony Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze - Gloria Artis”. Medal ten nadawany jest osobom szczególnie wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub ochronie kultury i dziedzictwa narodowego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Są najlepsi. Noworoczne sukcesy w robotyce

Na Wydziale Matematyki i Nauk Informatycznych Politechniki Warszawskiej odbyły się zawody „First Lego League”. Wystartowały w nich dwie drużyny z Zespołu Szkół im. prof. Franciszka Leży z Grodziska Górnego - GG1 oraz GG2. Młodzież z Górnego po raz kolejny udowodniła, że szkoła jest kuźnią talentów, a zajęcia z robotyki prowadzone są na poziomie mistrzowskim.

Konkurs polegał nie tylko na zbudowaniu i zaprogramowaniu robota, który miał za zadanie przejechać wyznaczoną trasę, ale także stworzeniu projektu badawczego, którego tematem przewodnim była woda. Drużyna musiała wybrać problem dotyczący wody, z którym zmagają się ludzie w dzisiejszych czasach i stworzyć jego rozwiązanie. Osiągnięcia drużyn przedstawiają się następująco:

- GG1: I miejsce za pracę robota, III miejsce za projekt robota, III miejsce w klasyfikacji generalnej,
- GG2: I miejsce za projekt badawczy, II miejsce za pracę grupową, II miejsce za pracę robota, II miejsce za projekt robota, I miejsce w klasyfikacji generalnej - „Mistrz FLL”,

Finał konkursu i zamknięcie sezonu 2017/2018 odbędzie się w marcu tego roku w InDa-Gymnasium Aachen w Niemczech.

Agnieszka Pytel

Skład drużyny GG1: Bartłomiej Kulpa, Paweł Danak, Krzysztof Danak, Mateusz Baj, Wiktoria Tysz, Sebastian Skiba, Piotr Pawlus, Daniel Burszta, Adrian Leja.

Skład drużyny GG2: Dominik Rydzik, Łukasz Rydzik, Agnieszka Pytel, Martyna Szklanny, Natalia Skiba, Martyna Czerwonka, Karol Pytel, Filip Sarzyński, Hubert Heleniak, Jakub Fila.

Drużyny w pełnej gotowości

Ostatnie próby przed startem

Humory dopisywały zawodnikom

Liczył się pomysł i inwencja twórcza

Nagrodzeni w eliminacjach finałowych Podkarpackiego Konkursu LITERATURA I DZIECI

Po raz kolejny Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zorganizował Podkarpacki Konkurs LITERATURA I DZIECI i uczniowie Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym nie tylko zostali zakwalifikowani do eliminacji finałowych, ale grupa teatralna „Improwizacja” znalazła się wśród 3 najlepszych teatrów w województwie, zdobywając wyróżnienie.

W tym roku szkolnym uczniowie szkół podstawowych mieli za zadanie poszukać w literaturze inspiracji do tego, jak może wyglądać dzień spędzony bez ekranów multimedialnych. Piosenki, wiersze i inscenizacje musiały wpisywać się w tę tematykę. Droga do udziału w eliminacjach finałowych była długa. Najpierw trzeba poszukać odpowiedniego utworu, przygotować swoje wystąpienie, wygrać eliminacje szkolne, gminne, rejonowe i dopiero wtedy można swoje umiejętności zaprezentować na scenie w Rzeszowie. Z Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym jury podczas eliminacji rejonowych (powiat leżajski i powiat łańcucki) zakwalifikowało do finału 4 recytatorów: Wiktorię Sołek (opiekun: Agnieszka

Otrzymana nagroda potwierdza zdolności aktorskie uczniów

Witwer), Milenę Baj (opiekun: Renata Gąsiorek), Adę Wawraszek (opiekun: Monika Fila), Mateusza Gdańskiego (opiekun: Monika Fila). Wszyscy godnie reprezentowali szkołę na szczeblu wojewódzkim.

Zauważona i doceniona została grupa teatralna „Improwizacja” (opiekun: Monika Fila, Alicja Dubiel), która otrzymała wyróżnienie. W skład grupy wchodzi uczniowie z kl. VIb: Ada Wawraszek, Martyna Czerwonka,

Patrycja Szałapska, Mateusz Gdański, Paweł Tołpa, Hubert Rachwał, Marcin Wlazło, Robert Stęchły, Sebastian Stelmachowski, Jakub Kulpa. Należy zaznaczyć, że tylko 3 zespoły z województwa zostały nagrodzone. Otrzymane wyróżnienie potwierdza zdolności aktorskie uczniów.

Młodym miłośnikom literatury dziękujemy za zaangażowanie i udział w konkursie. Czekamy na dalsze sukcesy.

Monika Fila

Dzień Babci i Dziadka w przedszkolu

Dnia 19 stycznia 2018r. odbyła się uroczysta akademia z okazji Dnia Babci i Dziadka. Przedszkolaki pod kierunkiem nauczycieli zaprezentowały piękne programy artystyczne, na które składały się inscenizacje, recytacje wierszy, śpiewy piosenek oraz układy taneczne. Po występach dzieci złożyły wszystkim babciom i dziadkom najserdeczniejsze życzenia i wręczyły im własnoręcznie wykonane upominki.

Akademia to wielkie wydarzenie dla maluchów

Udany debiut w ogólnoswiatowym turnieju First Lego League

W styczniu 2018 roku uczniowie Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym zdobyli nagrody podczas konkursu robotycznego First Lego League organizowanego na Wydziale Matematyki i Nauk Informatycznych Politechniki Warszawskiej. Uczniowie szkoły w tym roku po raz pierwszy brali w nim udział i byli jednymi z najmłodszych, ponieważ nie ma podziału na kategorie wiekowe. Rywalizowali z gimnazjalistami. Do zadań konkursowych przygotowali się pod okiem panów Macieja Polańskiego i Tomasa Sołka, którzy prowadzą zajęcia z robotyki zaawansowanej w związku z realizowanym w szkole projektem „Regionalne Centrum Robotyki Edukacyjnej” współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

W tegorocznej edycji tematem wiodącym była hydrodynamika i różne sposoby działania człowieka dotyczące efektywnego wykorzystania wody jako źródła naturalnego. Aby solidnie przygotować się do konkursu i poznać tematykę zagadnienia, podjęliśmy wiele działań, które pomogły nam poszerzyć naszą wiedzę. Dlatego w listopadzie odwiedziliśmy oczyszczalnię ścieków w Grodzisku Dolnym. Na podstawie wiedzy z tej wycieczki obie drużyny zrobiły prezentację multimedialną. Opisaliśmy w niej wygląd i sposób działania oczyszczalni oraz jej skutki uboczne. Przedstawiliśmy też możliwości budynków mieszkalnych niepołączonych z oczyszczalnią i różne funkcje kanalizacji oraz ciekawostki związane z wodą. Kolejnym zadaniem było zbudowanie robota w programie LEGO Digital Designer (LDD). W specjalnym programie „buduje się” robota wirtualnego, którego można póź-

niej zbudować w świecie realnym. Z ogromem wiedzy, pozytywnym i bagażem niezbędnego sprzętu wyruszyliśmy do Warszawy. Otwarcie konkursu odbyło się o godzinie 9:00. Zawody podzielone były na cztery konkurencje: Robot Desing, Teamwork, Research project i Robot Game. Pierwszymi zadaniami do wykonania dla dwóch drużyn z Grodziska Dolnego był Robot Desing. Podczas tej konkurencji dostaliśmy wiele pochwał, które bardzo nas wszystkich podtrzymały na duchu. Z wielkim zapałem, dobrymi humorami i przyzwoitą ilością punktów zaczęliśmy się przygotowywać do następnej konkurencji. Z zadowoleniem ruszyliśmy rozwiązywać kolejne zadanie o nazwie Teamwork. Priorytetem tej konkurencji była gra zespołowa i szybkie, sprawne porozumiewanie się w grupie. Aby rozwiązać to zadanie, trzeba było w ciągu dwustu siedemdziesięciu sekund ułożyć dowolną figurę z naszych ciał, mając tylko jedenaście stóp i pięć dłoń na parkiecie. Jury podziwiała szczególnie nasze zdolności fizyczne oraz zespołowe pomysły. Zadowoleni z naszej pracy wróciliśmy do naszego pomieszczenia, przygotowując się do nowego zadania. Z uśmiechami na twarzach wyruszyliśmy, aby rywalizować w trudnej konkurencji – Research Project. Prezen-

Rozgrywkom towarzyszyły wielkie emocje

Skład drużyny AW4RIA: Hubert Czerwonka, Szymon Ryfa, Karol Sigda, Piotr Rączka (kl. 6a), Sebastian Stelmachowski, Robert Stęchły, Jakub Kulpa, Mateusz Gdański, Hubert Rachfał (kl. 6b) Wiktoria Kordas 9 (kl. 4a).

Skład drużyny Agent 07: Aleksandra Krupa, Szymon Krupa, Kacper Kordas, Kacper Joniec (kl. 6a), Paweł Czerwonka, Dariusz Danak, Izabela Czeszyk (kl. 5a), Emilia Kuźniar (kl. 5b), Martyna Stopyra (kl. 4b).

tując nasze prace, wierzyliśmy, że zostaniemy „obdarowani” ciepłymi i dobrymi słowami. Wykonaliśmy to zadanie bardzo przyzwoicie i byliśmy zadowoleni z naszej pracy.

Ostatnią, a zarazem najtrudniejszą konkurencją był Robot Game. Nasz robot miał zrobić jak najwięcej zadań podczas jednego przejazdu liczącego dwie i pół minuty. Każda drużyna miała trzy przejazdy. Wierzyliśmy, że zajmiemy dobre miejsce, ponieważ mamy bardzo uzdolnionych programistów. Po naszych dwóch przejazdach byliśmy z siebie dumni, bo uzyskaliśmy dobrą ilość punktów. Wspierani byliśmy przez naszych opiekunów dobrymi i podnoszącymi na duchu słowami. Jednak trzeci, ostatni przejazd był słaby, z powodu niedopatrzenia ze strony naszych operatorów robota. Bardzo to przeżywali lecz, jak to mówili francuscy muszkietierowie: „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”. Jednak, pomimo dobrych wyników, nie przeszliśmy do następnego etapu, czyli ćwierćfinału.

Po ogłoszonych wynikach wszystkim poprawiły się humory, ponieważ zostaliśmy obdarowani ciepłymi słowami, złotymi medalami oraz szklaną statuetką. Agent 07 zdobył 5 miejsce, a AW4RIA 6 miejsce w Robot Game. Dodatkowo Agent 07 otrzymał nagrodę sędziów, a AW4RIA zajęła III miejsce za pracę grupową.

Jesteśmy bardzo zadowoleni z efektów naszej pracy oraz wyników, które osiągnęliśmy. Chcemy dodać, że był to pierwszy taki konkurs o takiej randze, w którym uczestniczyliśmy. Oprócz otrzymanych medali i statuetki zdobyliśmy cenne doświadczenie oraz poznaliśmy nowe sposoby pracy z robotem, które na pewno pomogą nam podczas kolejnych konkursów. Chcieliśmy również pogratulować drużynom ze szkoły w Grodzisku Górnym za zajęcie dwóch miejsc na podium oraz świetną walkę do samego końca.

Szymon Ryfa, Aleksandra Krupa
Hubert Czerwonka

Pierwsza pomoc - spotkanie podsumowujące

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wólce Grodzkiej dnia 18 grudnia 2017 roku odbyło się spotkanie podsumowujące działania realizowane w projekcie pt.: „Pierwsza pomoc ratunek dla życia” realizowanego w programie Działaj Lokalnie X. W spotkaniu udział wzięli uczniowie, nauczyciele, rodzice oraz mieszkańcy Wólki Grodzkiej. Spotkanie rozpoczęło się pokazem udzielania pierwszej pomocy, przygotowanym przez uczennice w ramach kółka teatralnego. Następnie uczestnikom quizu klasowego na temat „Pierwszej pomocy przedmedycznej” wręczone zostały nagrody. Zwyciężyła klasa III i VI.

W dalszej części spotkania uczniowie wystąpili w przedstawieniu pt.: „Pokój ludziom dobrej woli”. Aktorzy wcielili się w postaci Świętej Rodziny z Nazaretu, do której przybywali ludzie dobrej woli, pasterze, sławni pisarze,

żołnierze, a nawet symbolicznie nasza Ojczyzna, która przekazała Maryi złotą koronę. Czas zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia był okazją do podzielenia się opłatkiem przez wszystkich zgromadzonych.

Projekt „Pierwsza pomoc ratunek dla życia” był realizowany w szkole od sierpnia. Uczestnicy brali udział w kursie pierwszej pomocy, spotkaniach ze strażakami, ratownikiem medycznym, psychologiem i lekarzem pogotowia ratunkowego. Uczniowie uczyli się zasad udzielania pomocy osobom poszkodowanym w różnych zdarzeniach. Ponadto wzięli udział w dwóch wyjazdach: do Sali edukacyjnej „Ognik” KPPSP w Łańcucie oraz do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Leżajsku.

W ramach projektu SRWWG sfinansowany został zakup apteczek pierwszej pomocy do wszystkich sal lekcyjnych.

FUNDACJA
FUNDUSZ LOKALNY W LEŻAJSKU

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

Projekt dofinansowany ze środków Programu „Działaj Lokalnie X” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Fundacją Fundusz Lokalny w Leżajsku – Ośrodek Działaj Lokalnie.

Uczniowie szkoły wystąpili w świątecznym przedstawieniu bożonarodzeniowym

Naszpikuj się wiedzą

W Polsce co godzinę ktoś dowiaduje się, że ma białaczkę, czyli nowotwór krwi. Tę diagnozę słyszą rodzice małych dzieci, młodzież, dorośli. Bez względu na wiek – każdy może zachorować. Na szczęście każdy może też pomóc. Dla wielu chorych jedyną szansą na życie jest przeszczepienie szpiku lub komórek macierzystych od niespokrewnionego Dawcy.

Oddawanie szpiku – czy to boli?

Obawa przed bólem przy oddawaniu szpiku lub komórek macierzystych to jeden z czynników, który powstrzymuje wiele osób przed rejestracją jako potencjalny Dawca. Czy faktycznie oddawanie szpiku jest aż tak bolesne? Nie, to mit! Ból odczuwany podczas pobrania szpiku i komórek macierzystych jest niewielki i w większości przypadków związany z igłami do pobrania krwi.

Punkcja kręgosłupa? Bzdura!

Istnieją dwie metody pobrania szpiku i komórek macierzystych do transplantacji. I żadna nie ma nic wspólnego z kręgosłupem. W 80 procentach przypadków stosuje się pobranie z krwi obwodowej (procedura przypomina oddawanie krwi). W pozostałych 20 procentach dokonuje się pobrania z talerza kości biodrowej w znieczuleniu ogólnym. Na każdym etapie procedury zadbano o to, aby ból

był jak najbardziej zminimalizowany. Każde pobranie szpiku lub komórek macierzystych poprzedza kompleksowe przebadanie Dawcy. Wiąże się to m.in. z pobieraniem krwi. Więc jeśli ktoś bardzo boi się igieł – faktycznie powinien zastanowić się 2 razy nad rejestracją.

Prawie jak oddawanie krwi

Co może być bolesne przy tej metodzie? Po zakwalifikowaniu się jako Dawca, przed samą procedurą pobrania, niezbędne jest odpowiednie przygotowanie. Na cztery dni przed oraz w dniu pobrania wykonuje się zastrzyki podskórne z czynnikiem wzrostu. Ich zadaniem jest zwiększenie liczby krwiotwórczych komórek macierzystych w krwioobiegu. Jednak są to tak małe igły, że większość Dawców samodzielnie je sobie aplikuje. Mogą się w tym czasie pojawić objawy grypopodobne, np. bóle głowy czy mięśniowo-stawowe. Potencjalnie zabolęć może także założenie dwóch dożylnych dożył w obydwu przedramionach, po wkłuciu – ból znika. – Pobranie tą metodą trwa do 4-5 godzin, po jego zakończeniu Dawca może o własnych siłach wrócić do domu – tłumaczy dr Tigran Torosian, lekarz hematolog, Dyrektor Medycyny Fundacji DKMS.

Talerz kości biodrowej, nie kręgosłup

Przy pobraniu szpiku z talerza kości biodrowej Dawca nie musi przyjmować żadnych zastrzyków. W czasie zabiegu jest pod narkozą, więc nie czuje bólu. Po wybudzeniu mogą pojawić się ewentualne dolegliwości związane ze znieczuleniem ogólnym, np. senność, mdłości, chrypka i ból gardła, które są związane z obecnością rurki intubacyjnej. A co z wkłuciem po igłach? – Muszę przyznać, że przez kilka dni od pobrania odczuwałam ból w okolicy nakłóć, tak jakbym miała tam kilka siniaków oraz byłam osłabiona i męczyłam się szybciej niż normalnie – opowiada Klaudia Kałuska, Dawczyni. – Jednakże to wszystko rekompensowała mi rozmowa z przedstawicielem Fundacji DKMS, w kilka godzin po pobraniu. Podziękowano mi za dar, który przekazałam, za szansę na drugie życie dla 11-letniego chłopca.

Oddawanie szpiku lub komórek macierzystych nie jest więc aż tak bolesne, ale nie należy jednak do przyjemności. Każdy sam powinien odpowiedzieć sobie na pytanie, czy jest to ból, który może wytrzymać i świadomie podjąć decyzję, czy w sytuacji krytycznej nie zawaha się pomóc swojemu „bliźniakowi genetycznemu”. Dowiedz się więcej o nowotworach krwi i zarejestruj się jako potencjalny Dawca komórek macierzystych. Razem możemy pokonać nowotwory krwi! - www.dkms.pl

PODARUJ KOMUŚ SZANSĘ NA ŻYCIE, **TO PROSTE!**

ZAMÓW
PAKIET REJESTRACYJNY

POBIERZ WYMAZ,
WYPEŁNIJ FORMULARZ I ODEŚLIJ

OTRZYMAJ KARTĘ
POTENCJALNEGO
DAWCY SZPIKU

Jak nasi przodkowie się (nie) myli

W okresie międzywojennym żartowano, że raz do roku dla uczczenia Świąt Bożego Narodzenia należy wziąć kąpiel. Popularne były kawały o braku higieny wykipiającej rzeczywistości, w której unikanie wody i mydła nie miało żadnego uzasadnienia poza niedbalstwem i wygodnictwem. W dziejach ludzkości umiłowanie czystości miało swoje wznosy i upadki związane z nakazami religijnymi i zmieniającymi się poglądami na temat wpływu na zdrowie kontaktu skóry z wodą.

Trudno sądzić, czy ludzie pierwotni lubili się czasem popluskować w strumyku, bo nie ma przekazów z tamtych czasów, więc dzieje skłonności do mycia oficjalnie rozpoczynają się w starożytności w kulturze rzymskiej i greckiej. Na Krecie już 1400 lat przed naszą erą istniały systemy wodno-kanalizacyjne i wanny w domach, należy więc pochylić głowę w uznaniu dla higieny tamtejszej społeczności.

Grekom czystość kojarzyła się ze zdrowiem, atrakcyjnością i lepszym samopoczuciem – szorowali się na potęgę w łaźniach publicznych, w prywatnych łaźniach (bogaci) lub bodaj przy studniach (biedni) i to codziennie. Rzymianie uważali za normę wizytę w łaźni po pracy. Zamiast mydła Grecy używali popiołu drzewnego lub specjalnego rodzaju gliny, po czym zeskrobywali brud tak zwanym striglem, a następnie nacierali się oliwą. Stopniowo publiczne łaźnie stały się centrum życia towarzyskiego, gdzie spędzano mnóstwo czasu nie tylko na pogaduchach i plotkach - załatwiano interesy, prowadzono polityczne dyskusje i flirtowano, stąd aby zapewnić klientom wszelkie wygody dobudowywano pomieszczenia na zebrania, biblioteki, jadalnie, sale muzyczne, sale gier i poezji oraz boiska i baseny. Tak więc dzieje czystości rozpoczęły się imponująco i z rozmachem, jednak wrażenia z kolejnych wieków nie były już tak budujące, aby nie rzec - cuchnące.

Pierwsi chrześcijanie obrastali brudem wzbudzając odrazę u wyznawców islamu, dla których utrzymywanie ciała w czystości było religijnym nakazem. Tych, którzy nie kąpali się 2-3 razy w tygodniu Turcy uważali za fletuchów. Dla chrześcijan

Dawne wozy kąpielowe

z kolei priorytetem było dbanie o czystość duszy, które podkreślano umartwianiem ziemskiej powłoki także poprzez niedbałość o wygląd i hołubienie brudu. Ponadto uważano, że kąpiele mogą wzbudzać zbyt nie zainteresowanie ciałem prowadząc do seksualnych żądz. Wczesnośredniowieczni mnisi, mimo dostępu do bieżącej wody, rezerwowali kąpiele na specjalne okazje - Boże Narodzenie, Wielkanoc i Zesłanie Ducha Świętego, aby sobie zbyt nie folgować w luksusach.

W następnych stuleciach czasów średniowiecznych chrześcijanie nieco wyluzowali z umartwianiem fundując sobie przyjemność kąpiele w łaźniach, które na nowo rozkwitły. Zmieniło się kategoryczne podejście do ciała jako źródła grzechu, a w skrajnych przypadkach bywało, że dzieci i dorośli, zarówno kobiety, jak mężczyźni kąpali się razem na golasa. Częściej jednak wyznaczano osobne dni lub pory korzystania z łaźni dla każdej z płci. Natomiast w prywatnych domach bogaczy wspólne kąpiele bez ubrań domowników i przyjaciół nikogo nie gorszyły. Wstęp do łaźni publicznych był płatny, ale biednych zwalniano z opłat, a pracodawcy często wypłacali pracownikom „dodatek łaźiebny”. Jednak częste mycie się nie było aż tak powszechne, skoro zalecano, aby w kościołach podczas nabożeństw nie szczędzić kadzidel dla zamaskowania smrodu niemytych ciał. Bardziej o higienę dbali ci, którzy byli lepiej sytuowani i zgodnie z obyczajem stosowali się do zaleceń popularnych wówczas poradników wyznaczających standardy higieny.

Skromne średniowieczne nawyki dbania o

czystość zostały na kilka wieków pogrzebane wskutek epidemii dżumy, która w XIV wieku zabiła 30% mieszkańców Europy. Czarną śmierć przywlokły na kontynent szczury, a ówczesna wiedza nie pozwalała skojarzyć zachorowań z ugryzieniami pcheł przenoszących zarazki z gryzoni na ludzi. Usiłując rozpaczliwie zaradzić epidemii francuscy lekarze doszli do kuriozalnych wniosków – dopatrzili się związku pomiędzy zakażeniem, a kąpielą, która ich zdaniem rozmiękczała skórę i otwierała pory, umożliwiając wnikanie „trujących miazmatów” zawartych w powietrzu. Ludność ogarnął strach przed myciem, a łaźnie zaczęto zamykać. W XV wieku prefekt Paryża wydał dekret zakazujący korzystania z łaźni pod karą grzywny. Wokół szkodliwości mycia narosło mnóstwo absurdalnych mitów – że osłabia, powoduje głupotę, zabija płody w łonach matek i wywołuje niechciane ciąży od zabłąkanej w wodzie spermy. Aż trudno uwierzyć, że przez 350 lat panowania tej psychozy nikt nie zauważył, że brud i niechlujstwo nie chronią przed chorobami, a wręcz je potęgują. Najwięcej relacji z tamtych czasów dotyczy arystokracji i wyższych warstw społecznych – ich przedstawiciele byli równie brudni, zawszeni i cuchnący jak biedota, tyle, że zamiast podartych łachmanów przywdziewali jedwabne i aksamitne szaty. Od XVI do połowy XVIII wieku dbanie o higienę wśród „lepiej urodzonych” sprowadzało się do noszenia czystej odzieży, zwłaszcza bielizny, która skrywała ideał – skórę z porami pieczołowicie zasklepionymi brudem. Aby się odświeżyć po podróży, wystarczyło zmienić bieliznę, w ra-

zie potrzeby nawet kilka razy dziennie. Jeżeli natomiast brud w odsłoniętych częściach ciała tak bardzo rzucał się w oczy, że mycia nie dało się uniknąć, fakt ten stawał się sensacją, o której donoszono sobie w listach ubolewając nad koniecznością narażenia swojego zdrowia i postępowania wbrew obyczajom. Obficie się perfumowano, co miało stłumić własny odór i w mniejszym stopniu odczuwać cudzy. Brudne włosy, wraz z przychówkiem (wszy) kryły się pod wymyślnymi perukami, a niemytą skórę pokrywał puder i róż. Medycy z wyżyn swojej wiedzy i mądrości ostrzegali, że kąpiel szkodzi zdrowiu – wypełnia głowę parami, jest wrogiem nerwów i więzadeł oraz prowadzi do lumbago. Hiszpańscy spowiednicy zgodnie z odgórnymi zaleceniami nie udzielali rozgrzeszenia kobietom myjącym się regularnie, o co skwapliwie dopytywano przy konfesjonatach.

Dbanie o czystość służyła tak zwana sucha toaleta. W poradnikach zalecano wycieranie twarzy i szyi suchą szmatką lub gąbką przestrzegając, że umycie grozi utratą wzroku, wywołuje katar i bóle zębów. Aby pachy „nie cuchnęły capem” należało je nacierać gałkami różanymi. Zawodowe iskaczki zajmowały się tępieniem wszy, pcheł i innych pasożytów, których obecności wcale nie wiązano z brudem uważając, że lęgną się w substancjach wydzielanych przez człowieka i po prostu wydestają się z jego skóry.

Dopiero w czasach odrodzenia przypomniano sobie o greckich i rzymskich zwyczajach związanych z higieną i nieśmiało zaczęto je propagować, uznając, że woda może jednak mieć pozytywny wpływ na zdrowie. Wśród arystokracji zapanowała moda na uzdrowiska, gdzie kobiety moczyły się w basenach odziane w sztywne i obszerne kąpielowe suknie, a mężczyźni w spodniach i kamizelkach. Choroby, które dawniej rzekomo wywoływał kontakt z wodą, teraz nagminnie kurowano zimnymi i ciepłymi kąpielami. Odwiedzanie nadmorskich kurortów też stało się modne i żeby sprostać wyśrubowanym zasadom zachowania przyzwoitości wymyślono wozy kąpielowe – drewniane domki na kółkach, do których wchodziło się na plaży w pełni ubranym, tam się przebierano (lub

rozbierano do naga), po czym wóz do wody wciągały konie, a w eleganckich uzdrowiskach spuszczano wozy po szynach. Kabina zaopatrzona była w schodki i chroniła kąpiącego się przed wzrokiem osób postronnych, mimo, że obyczaje i tak nie dopuszczały istnienia damsko-męskich plaż i kąpielisk.

W pierwszej połowie XIX wieku w końcu dostrzeżono związek pomiędzy zdrowiem, a higieną. Wreszcie zauważono, że podczas wojen liczba rannych, którzy umierali na skutek infekcji i chorób, zamiast obniżać, znacznie przewyższała ilość zabitych na polu walki. Do tej pory w szpitalach, tak jak wszędzie, królował brud – pacjentów nie myto, nie prano pościeli i ubrań, nie szorowano podłóg, a domaganie się poprawy warunków sanitarnych uznawano za kaprys.

Mimo zmiany nastawienia do higieny nie wszyscy mogli sobie pozwolić na luksus częstego mycia się. Nie było to problemem dla bogatych – ci, którym nie chciało się zawracać sobie głowy instalowaniem łazienek z bieżącą wodą i kanalizacji zawsze mogli liczyć na służących, którzy dostarczali wiadra z wodą na każde piętro wedle zachcianki. Najgorsze warunki panowały w miastach w dzielnicach biedoty, gdzie brakowało czystej wody, nie było toalet, a ludność mieszkowała wśród potwornego brudu i robactwa brodząc po ulicach w fekaliach. Były to wylęgarnie epidemii duru brzuszego, tyfusu, dyfterytu i cholery. Próbowano je zażegnać propagując w gazetach czystość i budując publiczne łaźnie, ale kilka wieków niechlujstwa skutecznie zakodowało niechęć do wody. Czystość wśród chłopów i robotników wracała długo i opornie wraz z oświatą i poprawą statusu materialnego.

Dziś łazienka lub kilka w domu to norma, mimo to można czasem natknąć się na kogoś, kto najwyraźniej rzadko tam zagląda i jak jakiś teleportowany z czasów baroku przybysz roztacza wokół wonie dla innych nie do przyjęcia (nie zdając sobie sprawy, że własnego zapaszku się nie czuje). W Polsce dbanie o higienę osobistą wyraźnie nie odbiega od cywilizowanych standardów, choć, jak podają statystyki, co czwarty Polak kąpie się najwyżej raz w

tygodniu lub rzadziej odstając w ten sposób od europejskiej średniej. Jeszcze więcej osób nie przestrzega podstawowej zasady umycia rąk po wyjściu z toalety zabierając ze sobą i roznosząc liczne bakterie fekalne, które podczas splukiwania klozetu przy otwartej klapie unoszą się w powietrzu i osiadają, gdzie się da.

Pod względem składu chemicznego używamy do mycia nadal tej samej substancji, co nasi pradawni przodkowie, wzbogaconej innymi składnikami nawilżającymi i zapachowymi. Mydło, choć nie stosowane w czasach starożytnych znano już 1 800 lat p.n.e. w Babilonii. Wykonywano je z tłuszczów zwierzęcych gotowanych z popiołem, a Egipcjanie używali do produkcji także tłuszczu roślinnych. W Europie rzemiosło mydlarskie rozwinęło się w VII wieku n.e. ale przez długi czas mydło było tak drogie, że mogli sobie na niego pozwolić wyłącznie ludzie zamożni.

Co kraj, to obyczaj i różne nawyki związane z higieną. Za niedościgniętych czystościowców mogą uchodzić dziś mieszkańcy miast Korei Południowej, które wyróżnia niezwykle pedantyczny stosunek do kondycji skóry, a więc odpowiedniego jej oczyszczania i stosowania wszelkich kosmetyków pozwalających zachować młody i zdrowy wygląd. Zanim przyszedł czas, gdy każdy mógł sobie pozwolić na łazienkę, w „dniu mycia” całe rodziny udawały się do sauny na gruntowne szorowanie. Obecnie saunę odwiedza się 2-3 razy w tygodniu odbywając rytuał kilkukrotnego wygrzewania i nacierania ciała, po czym następuje mycie, czyli pozbywanie się zrogowaciałej warstwy naskórka, bo o prawdziwym brudzie nie ma mowy. Cała procedura trwa kilka godzin, a samo szorowanie kilkadziesiąt minut, w czym pomaga obsługa.

Burzliwe dzieje higieny osobistej opisuje Katherine Ashenburg w książce „Historia brudu”, którą polecam zainteresowanym tym tematem. Autorka przytacza mnóstwo absurdalnych z dzisiejszego punktu widzenia zwyczajów i przesądów naszych przodków związanych z myciem opowiadając o nawykach higienicznych od starożytności do czasów współczesnych.

Małgorzata Majka

Zdradliwe kryształki

Wielu z nas trudno jest sobie wyobrazić dzieciństwo bez słodczy. Czasem niestety stają się one narzędziem do karania i nagradzania. W większości domów są reglamentowane i słusznie, w przeciwnym razie dzieci najprawdopodobniej zjadłyby się nimi nieustannie.

Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia dziecko nie powinno dziennie zjadać więcej niż trzy łyżeczki cukru. Aby przekonać się o tym, jak łatwo niepostrzeżenie wyjść poza ten limit, wystarczy uświadomić sobie, że szklanka słodkiego napoju typu cola zawiera go aż siedem łyżeczek. Jeśli dodamy do tego wszelkie batoniki, cukierki, ciastka i inne łakocie może się okazać, że nasza pociecha wielokrotnie przekracza dzienną dawkę zalecaną dorosłemu

mężczyźnie (sześć łyżeczek)! Limit dla kobiet to pięć łyżeczek.

Obliczono, że dziecko w wieku przedszkolnym spożywa rocznie ponad 20 kilogramów cukru, czyli niekiedy więcej niż samo waży.

Aby ograniczyć ilość zdradliwej substancji w diecie malucha należy wziąć pod lupę także tzw. ukryte źródła cukru, czyli przeanalizować składki kupowanych jogurtów owocowych, tak lubianych przez maluchy słodkich płatków śniadaniowych, ketchupów, soków, mrożonek, dań gotowych, a nawet konserw czy słonych paluszków.

Alternatywą dla sklepowych słodkości powinny być słodczyce przygotowywane w domu. Do słodzenia można używać naturalnego miodu (przynajmniej ma wartości odżywcze), stewii lub ksylitolu.

Słodki smak uzależnia jak żaden inny

Cukier brązowy cieszy się sławą zdrowej alternatywy białych kryształków, ale na ogół jest to zwykły cukier barwiony karmelem lub melasą. Nie rafinowany cukier trzcinowy zawiera pewne ilości cennych pierwiastków, jak potas, fosfor, żelazo i wapń, ale jest ich zbyt mało, aby można było mówić o dobroczynnym wpływie na organizm.

źródło: interia.pl

Wykrajasz zepsuty kawałek jabłka, a resztę zjadasz? Ten zwyczaj może być szkodliwy dla twojego zdrowia

Nie wolno jeść zepsutych, spleśniałych czy zgniłych owoców. Nie ma znaczenia, że tylko niewielka powierzchnia jest uszkodzona. Takie jabłko, nawet pozbawione tego fragmentu, stanowi zagrożenie dla zdrowia.

Jedną z największych wad owoców jest to, że bardzo szybko się psują. Są też wrażliwe na upadki czy temperaturę. Wymagają odpowiednich warunków przechowywania, bo w przeciwnym razie szybko przestają nadawać się do spożycia.

Często szkoda nam wyrzucić całe jabłko, jeżeli tylko niewielki jego kawałek zaczął gnić. Niestety taki owoc już nie nadaje się do spożycia. Dlaczego? Usunięcie zepsutego kawałka to za mało. Nie wiemy, jak bardzo została zainfekowana reszta owocu. Wyda-

je nam się, że z jabłkiem wszystko w porządku, tymczasem możemy wprowadzać do organizmu groźne substancje. Jedzenie częściowo zgniłych jabłek (nawet po wykrojeniu zepsutej części) może powodować bóle głowy i brzucha. Często skutkuje ostrym lub przewlekłym zatruciem. W najgorszym wypadku może nawet doprowadzić do śmierci. Nie warto ryzykować swojego zdrowia i życia. Jeżeli owoc

zaczyna gnić, nie próbujemy go ratować, tylko wyrzucimy.

Podobnie rzecz ma się z pleśnią na przetworach. Gdy cała powierzchnia przetworu pokryta jest pleśnią, trzeba go natychmiast wyrzucić. Jest on, bowiem niejadalny, niebezpieczny, a nawet trujący. Niektóre mogą być nawet rakotwórcze.

źródło: onet.pl

W tym jabłku nastąpił proces gnilny

Zgłoś eternit!

Gmina Grodzisko Dolne po raz kolejny zamierza aplikować o środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

W ramach dofinansowania, specjalistyczna firma bezpłatnie usunie pokrycie dachowe wykonane z eternitu oraz dokona transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych. Dzięki temu mieszkańcy mają możliwość na legalnie i bezpłatnie pozbycie się azbestu z najbliższego otoczenia.

Osoby, które posiadają wyroby zawierające azbest lub planują w tym roku dokonać demontażu

azbestu z dachu, mogą zgłaszać się do Urzędu Gminy Grodzisko Dolne pokój nr 5 lub kontaktować się

telefonicznie - (17) 2436003 wew. 153, w terminie do 16 lutego 2018r.

Dofinansowanie nie obejmuje zakupu nowego pokrycia dachowego i jego założenia na dachu

Złóż wniosek o stypendium wójta

Wójt Gminy zachęca młodzież/rodziców oraz ich opiekunów do składania wniosków o stypendia. Do 20 lutego w Urzędzie Gminy Grodzisko Dolne można składać wnioski o stypendia wójta gminy za wybitne wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe czy artystyczne.

O stypendia mogą ubiegać się uczniowie zamieszkali na terenie gminy Grodzisko Dolne, uczęszczający do szkół podstawowych, gimnazjum, szkół średnich oraz studenci spełniający kryteria określone w Regulaminie przyznawania stypendium w ramach Gminnego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów. Druki wniosków oraz stosowne oświadczenia do pobrania ze strony internetowej gminy – zakładka MIESZKAŃCY.

Od lutego można składać wnioski o zwrot akcyzy

Wójt Gminy Grodzisko Dolne informuje o terminie składania wniosków dotyczących zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego rolniczo w ramach limitu zwrotu podatku określonego na rok 2018.

W terminie od 1-go do 28-go Lutego 2018r. należy złożyć odpowiedni wnio-

sek w pokoju nr 1 Urzędu Gminy Grodzisko Dolne wraz z fakturami VAT lub kopiami faktur VAT stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2017r. do 31 stycznia 2018r.

Dokumenty do wniosku:

- Dowód osobisty
- Numer NIP
- Numer konta bankowego

SZKOLENIA CYFROWE Z OBSŁUGI KOMPUTERA DLA SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie organizuje bezpłatny kurs z zakresu nabycia umiejętności obsługi komputerowych z projektu pt. „Certyfikowane kompetencje cyfrowe” dla osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych. Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

DO UDZIAŁU W PROJEKCIE ZAPRASZAMY OSOBY:

- w wieku 50 lat i więcej,
- niepełnosprawne w wieku 25 lat i więcej,
- uczące się, pracujące lub zamieszkałych na obszarze woj. podkarpackiego,
- posiadające status osoby o niskich kwalifikacjach (ISCED 3 włącznie).

W ramach projektu szkolenia informatyczne obejmują:

- podstawy komputera,
- kluczowe programy i aplikacje,
- Internet i praca online.

W ramach projektu organizator zapewnia uczestnikom szkoleń:

- materiały szkoleniowe, tj. podręcznik,
- certyfikat IC3 – po pozytywnym wyniku z egzaminu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Grodzisku Dolnym zaprasza mieszkańców Gminy Grodzisko Dolne do udziału w bezpłatnym projekcie pt. „Certyfikowane kompetencje cyfrowe”. Zgłoszenia przyjmowane są do 28 lutego 2018 roku w Gminnej Bibliotece Publicznej w Grodzisku Górnym, tel. 17 243 60 37. Przystąpienie do realizacji projektu uzależnione jest od uzbierania wymaganej liczby osób w grupie – min. 10 osób.

U SOŁTYSA PODATKU JUŻ NIE ZAPŁACISZ!

Rezygnacja z możliwości płacenia podatków u sołtysów to ważna zmiana czekająca mieszkańców Gminy Grodzisko Dolne w 2018 roku.

Od stycznia 2018 roku sołtysi nie będą przyjmować podatków od mieszkańców, tak jak miało to miejsce do tej pory. Podatnicy do wyboru będą mieli inne formy jak np. kasa w Urzędzie Gminy, bank, przelew elektroniczny lub poprzez aplikację e-Gmina.

TUW „TUW”: CZUJNIKI DYMU DLA POSIADACZY POLIS ROLNYCH

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” przekazuje czujniki dymu lub spray gaśniczy klientom, którzy skorzystają z oferty ubezpieczenia w pakiecie Super Rolnik.

Przekazywane przez TUW „TUW” czujniki dymu służą do monitorowania obecności dymu i wczesnego wykrywania pożaru. Posiadają certyfikaty spełniające normy bezpieczeństwa, a do ich montażu nie jest wymagane prowadzenie dodatkowych instalacji. Spray gaśniczy, który ma wydajność 2 kg gaśnicy, może być wielokrotnie używany, ma wszechstronne zastosowanie, jest nietoksyczny i bezpieczny dla środowiska.

Wyposażenie członków towarzystwa w te produkty ma na celu obniżenie ryzyka wystąpienia pożaru i ograniczenie jego skutków.

SPRZEDAM

działki położone w Grodzisku Górnym o powierzchni 17,83 ara i 30,14 ara, z możliwością zabudowy. Media na działce, dojazd z drogi powiatowej.

CENA DO NEGOCJACJI

Tel. 606 566 678

POWIAT
LEŻAJSKI

PUNKT**NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ**

Urząd Gminy Grodzisko Dolne - pokój nr 11

DNI I GODZINY OTWARCIA:

ANDRZEJ ZIAREK - wtorek w godz. 11³⁰ – 15³⁰

BEATA STOPYRA – środa w godz. 8⁰⁰ – 12⁰⁰

MARCIN MAZUR - piątek w godz. 7³⁰ – 11³⁰

Szanowni Państwo

Bardzo prosimy o pomoc naszemu synowi, poprzez przekazanie 1% swojego podatku za 2017 rok.

Paweł urodził się w 7. miesiącu ciąży. Przeżył wiele chorób wiążących się z wcześniactwem min. wylew krwi do mózgu, wielokrotnie powtarzające się zaburzenia oddychania. Niestety, skutkiem tych zaburzeń jest mózgo-we porażenie dziecięce.

W imieniu własnym oraz naszego 11-letniego Pawła bardzo prosimy o okazanie zrozumienia i pomoc. Dzięki Państwa wsparciu Paweł będzie mógł uczestniczyć w turnusach rehabilitacyjnych, po których zawsze wraca z nowymi umiejętnościami. Zmniejszenie rehabilitacji powoduje, że umiejętności, które już posiada, zanikają. Paweł, mimo swojej choroby jest bardzo ciekawy świata, chętnie się uczy, ćwiczy, czego efektem są widoczne postępy. Dzięki rehabilitacji nie ma trwałych przykurczów mięśni, ale nie potrafi samodzielnie chodzić bo nadal ma nieprawidłowe napięcie mięśni i problemy z utrzymaniem równowagi. W celu lepszego ogólnego rozwoju psychoruchowego i zmniejszenia spastyczności, wymaga systematycznej rehabilitacji ze specjalistami.

Jesteśmy oniśmieni aby prosić Państwa o pomoc, ale rzeczywiście taka pomoc jest potrzebna. Jako rodzice chcemy dać naszemu dziecku szansę na lepsze życie, jednak sami nie jesteśmy w stanie sprostać kosztom wszystkich potrzeb związanych z leczeniem i rehabilitacją.

Aby przekazać 1% podatku, wystarczy w rozliczeniu rocznym, w rubryce „WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)”, wpisać: **KRS 0000037904**, a w polu „INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE”, Cel szczegółowy 1% (**6109, Burda Paweł**).

Wszystkim, którzy zechcą nam pomóc w leczeniu i rehabilitacji Pawła, poprzez przekazanie 1% swojego podatku z góry dziękujemy.

*Agnieszka i Andrzej Burda, Podlesie
andrzejburda@o2.pl*

Podaruj 1% Karolinie

Karolinka mimo swojej choroby jest wrażliwym i pogodnym dzieckiem. Urodziła się z rozszczepem kręgosłupa, a to spowodowało niedowład kończyn dolnych i zaburzenia czucia miednicy. Narażona jest na liczne infekcje pęcherza moczowego. Obecnie jest pionizowana, w związku z czym, potrzebuje specjalistycznego sprzętu ortopedycznego – ortezy do chodzenia (dwuosioły system przegubu biodrowego), dzięki któremu będzie mogła stawiać pierwsze kroki. Koszt takiej ortezy wynosi 25-30 tys. zł. Przydałby się też nowy, większy wózek, gdyż z obecnego Karolinka już wyrosła.

Gdyby zechcieli Państwo pomóc Karolinie prosimy o przekazanie 1% podatku.

Aby tego dokonać należy w zeznaniu rocznym PIT za 2017r. w części WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ OPP”, Wpisać Nazwę ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

FUNDACJA DZIECIOM „ZDAŹYĆ Z POMOCĄ”

UL. ŁOMIAŃSKA5, 01-685 WARSZAWA

NUMER KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO(KRS); 0000037904

W POLU INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE POD WNIOSEM PRZEKAZANIA 1%

PROSZE WPISAĆ- 1% KAROLINA MOSKAL 9622

POMÓŻ NAM POMAGAĆ

PRZEKAZUJĄC

1%

PODATKU ORGANIZACJI, KTÓREJ UFASZ OD LAT

zgodnie z ustawą z dnia 24.04.2003r. (Dz.U.Nr 96, pozycja 873) możesz przeznaczyć 1% swojego podatku dochodowego na naszą działalność.

Jeśli chcesz nas wesprzeć dokonaj wpłaty na adres:
Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych w Grodzisku Dolnym
Bank Pekao S.A. I oddział Leżajsk

74 1240 2630 1111 0000 3648 1516

NR KRS 000031018

**KAŻDA POMOC ZWIĘKSZA NADZIEJĘ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
INTELEKTUALNIE NA WYRÓWNYWANIE SZANS ŻYCIOWYCH.**

DZIĘKUJEMY ZA WSPARCIE.

Przekaż **1%** podatku dla Leszka!

Leszek Łachmanowicz

miał ciężki wypadek na budowie. Po urazie kręgosłupa musiał przejść bardzo długą rehabilitację, żeby dziś siedzieć na wózku.

Jednak nie poddał się i dzięki dalszej rehabilitacji, jak również uprawianiu sportu ciągle ma szanse odzyskać sprawność fizyczną. Jest członkiem drużyny rugby na wózkach, trenuje handbike i przez ciągłą walkę z przeciwnościami losu cały czas wierzy w to, że będzie chodził!

Będzie to jednak możliwe jedynie dzięki Waszej pomocy! Oddając 1% podatku na Leszka wspieracie go w jego nieustannej walce. Dzięki Wam będzie go stać na dalszą rehabilitację, jak również dalsze uprawianie sportu.

„Potrafię Pomóc”
ul. Dworcowa 14/5
50-456 Wrocław

KRS: 0000303590

z dopiskiem Leszek Łachmanowicz

Strażacka kolęda

DOM WESELNY W GRODZISKU DOLNYM

ZORGANIZUJE DLA CIEBIE

WESELE

WOLNE
TERMINY
2018-2019

KOMUNIE, CHRZCINY, URODZINY, IMPREZE OKOLICZNOŚCIOWĄ,
STYPĘ, CATERING, OBIAD RODZINNY, WYNAJEM ALTANY Z DUŻYM GRILLEM I BAREM
NOCLEGI

ORGANIZACJA PRZYJĘCIA WESELNEGO JUŻ OD 130ZŁ/OS.
IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE, CATERINGI ORAZ STYPY JUŻ OD 25ZŁ/OS.

WIĘCEJ O SALI I TERMINACH

Biuro Domu Weselnego znajduje się w Hotelu Restauracji Stokrotka w Giedlarowej 278
www.wesela-crystal.pl, e-mail: biuro@wesela-crystal.pl, tel. 609-482-000, 661-946-464

REKLAMA

UWAGA!
RUSZAMY Z WYPRZEDAŻAMI
RABATY NAWET DO -30%*

!!!
**super
cena**

FOTELIK 0-25 KG

GRUPA 0,1,2 CZYLI OD URODZENIA
DO OKOŁO 5-6 LAT

249 ZŁ

sezamek
wszystko dla dzieci

GIEDLAROWA 278

TEL. 17 242 58 90

sklep@sezamek-zabawki.pl

